

CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1971-1972

24 MAART 1972

VOORSTEL VAN DECREET
houdende de toelageregeling
voor de Nederlandstalige dramatische kunst.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het toneel behoort tot de levende elementen van de cultuur. Het is dan ook vanzelfsprekend dat de overheid in het kader van een goed georganiseerd cultuurbeleid het toneel dient te helpen zich zoveel mogelijk te ontplooiën.

Sommige steden en gemeenten hebben, evenals sommige provinciebesturen, reeds sedert geruime tijd begrepen dat één van de overheidstaken er in bestaat, het toneel de middelen te verschaffen om goede opvoeringen te brengen, ten behoeve van een zo groot mogelijk deel van de bevolking.

Het departement dat de Nederlandse Cultuur onder zijn bevoegdheid heeft, subsidieert sedert verscheidene jaren deze inspanningen van andere besturen. De voor deze subsidiëring aangenomen maatstaven hebben niet altijd voldoening gegeven, de ter beschikking gestelde bedragen lagen dikwijls onder het voor de leefbaarheid onontbeerlijke minimum.

Onderhavig voorstel van decreet, opgesteld na ruime consultaties, tracht de toelageregeling op een behoorlijke wijze te organiseren, en tegelijk de onontbeerlijke artistieke vrijheid te garanderen. Het voorstel gaat uit van enkele essentiële principes :

- het feit subsidies toe te kennen verleent aan de centrale overheid niet automatisch een recht van medebeheer, zeker niet in culturele aangelegenheden. De subsidieregelingen inzake onder meer het bibliotheekwezen en de werken voor volksopleiding bewijzen zulks. Het tegendeel zou het hele vrije geestesleven wurgen;

het sociaal statuut van het artistiek personeel dient verzekerd, ongeacht de organisatievorm van de toneelgroep waarin opgetreden wordt. Daarom dient — zoals bijvoorbeeld in het kunstonderwijs — de subsidiërende overheid de wedden van het artistiek personeel ten laste te nemen. De inrichtende macht werft deze artiesten met jaarcontract aan. Ze doet zelf volledig vrij haar keuze. Het artistiek personeel blijft in dienst van het toneelgezelschap — ook al wordt de wedde via de Staat betaald;

de doorstroming van het artistiek personeel wordt gemakkelijker, vermits men — optredend met dezelfde kwalificatie — geen loonverlies lijdt door van werkgever te veranderen. De onderhandelingen met de representatieve vakbonden kunnen daarenboven op nationaal niveau gevoerd worden, wat voor alle partijen eenvoudiger is;

het voorstel van decreet is zó gesteld, dat nieuwe gezelschappen gemakkelijker kunnen ontstaan, hun leefbaarheid bewijzen en groeien. Anderzijds wordt van elke inrichtende macht verwacht, dat zijzelf ook een financiële én organisatorische verantwoordelijkheid zal dragen;

de gespecialiseerde Raad van Advies voor de Nederlandstalige Dramatische Kunst wordt, als adviesgevend orgaan, betrokken bij de voorbereiding van elk uitvoeringsbesluit van dit voorstel van decreet.

Commentaar bij de artikelen.

Artikel 1.

Het voorstel van decreet voorziet in de volgende soorten toelagen :

a) voor de erkende toneelgezelschappen, als verplichting :

- weddetoelagen,
- werkingstoelagen;

b) voor de niet-erkende toneelgezelschappen, als mogelijkheid :

- werkingstoelagen;

c) voor beide categorieën, als mogelijkheid :

- toelagen voor bijzondere prestaties.

Art. 2.

De erkenning geschiedt bij koninklijk besluit, de intrekking eveneens.

Art. 3.

De formulering van dit artikel sluit in feite de ouderwetse en in onbruik geraakte « concessies » uit.

Art. 4.

Twee soorten officiële toneelgezelschappen kunnen erkend worden :

- de grote toneelgezelschappen, die een vaste eigen schouwburg bespelen;
- de grote rondreizende toneelgezelschappen.

De bepalingen inzake de beroepskaart zijn zó gesteld, dat geniale liefhebbers kunnen worden aanvaard, en eventueel naar het beroepskader kunnen overgaan.

Art. 5.

Twee soorten andere toneelgezelschappen kunnen erkend worden :

- de Kamertonelen e.d. die een vaste eigen schouwburg bespelen;
- de rondreizende Kamertonelen.

Art. 6.

Dit artikel vergt geen commentaar.

Art. 7.

Subsidiabel volgens hoofdstuk II van deze titel zijn de erkende toneelgezelschappen.

Dit artikel bepaalt de verplichtingen, waaraan elk van deze toneelgezelschappen dient te voldoen, zodat controle mogelijk blijft en een eenvormige boekhouding kan nagestreefd worden.

Art. 8.

Krachtens dit artikel wordt elk jaar het subsidiabel kader per gezelschap bepaald, volgens een duidelijke procedure :

- de Raad van Advies stelt elk jaar per type erkend gezelschap de subsidiabele functies (dus soorten betrekkingen) voor. De Minister bepaalt deze functies;
- volgens dezelfde procedure wordt dan, binnen elk type, per toneelgezelschap en per functie het aantal subsidiabele betrekkingen bepaald. Dit aantal moet niet noodzakelijk uit volle getallen bestaan. Een gezelschap kan bijvoorbeeld in aanmerking komen voor 2,3 regisseurs of 4,7 tweede-planrollen. Dit systeem maakt het bijvoorbeeld mogelijk leden van het artistiek personeel, voor bepaalde produkties aan verscheidene gezelschappen verbonden te zijn en toch één volledige wedde te genieten.

Art. 9.

De wedden van de volgens artikel 8 subsidiabele personen komen ten laste van de begroting van Nederlandse Cultuur. « Wedde » dient begrepen in de ruimste betekenis van het woord, dus met inbegrip van de werkgeversbijdragen inzake R.M.Z.

Art. 10.

Zodra de inrichtende macht weet hoeveel betrekkingen er per functie subsidiabel zijn, worden door de inrichtende macht jaarcontracten (op basis van de wetgeving op het bediendencontract) met de leden van het artistiek personeel gesloten. De onontbeerlijke administratieve gegevens van de betrokkenen worden aan het departement medegedeeld, dat — zoals in het onderwijs — de wedden elke maand rechtstreeks aan de rechthebbenden uitbetaalt. De wedden worden elk jaar vastgesteld na onderhandelingen met de erkende werknemersorganisaties.

Art. 11.

Werkingsstoelagen, die zowel een deel van de kosten van het technisch personeel als een deel van de produktiekosten **kunen** dekken, worden elk jaar verdeeld onder de erkende toneelgezelschappen volgens normen bepaald bij ministerieel besluit.

Art. 12.

Voor bijzondere prestaties (creëren van werk van Vlaamstalige auteurs bijvoorbeeld) of voor opdrachten (het geven van speciale voorstellingen e.d.) kan de Minister, steeds na advies van de Raad van Advies voor de Nederlandstalige Dramatische Kunst, toelagen verlenen.

Art. 13.

Niet-erkende toneelgezelschappen, dus in feite meestal beginnende gezelschappen, kunnen werkingstoelagen krijgen. De voorwaarden om deze toelagen te verwerven worden in dit artikel bepaald.

Art. 14.

De in het voorgaande artikel vermelde toneelgezelschappen kunnen eveneens in aanmerking komen voor toelagen voor bijzondere prestaties.

J. VAN ELEWYCK.

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1.

Ten laste van de begroting van Nederlandse Cultuur zullen onder de hierna bepaalde voorwaarden ~~wedde~~toelagen en werkingstoelagen worden verleend aan de erkende toneelgezelschappen.

Op dezelfde begroting kunnen onder de hierna bepaalde voorwaarden toelagen uitgetrokken worden voor de werkingskosten van niet-erkende toneelgezelschappen en voor bijzondere prestaties voor de erkende en andere gezelschappen.

TITEL 1.

ERKENDE TONEELGEZELSCHAPPEN.

HOOFDSTUK I.

De erkenning.

Art. 2.

De Koning kan, na het advies te hebben ingewonnen van de Raad van Advies voor de Nederlandstalige Dramatische Kunst, toneelgezelschappen erkennen. De normen

voor deze erkenning worden in dit hoofdstuk bepaald. Deze erkenning kan worden ingetrokken na advies van voormelde Raad.

Art. 3.

Officieel zijn de toneelgezelschappen die afhangen van één of meer openbare besturen en door hen beheerd worden.

Art. 4.

Voor de officiële toneelgezelschappen worden de volgende normen voor erkenning vastgelegd :

Type A.

De gezelschappen die een vaste eigen schouwburg bespe-
len met minimum 450 zetels, die een jaarlijks wisselend
repertoire hebben en in de eigen zaal minimum 160 voor-
stellingen per seizoen geven, en wier acteurskader voor
90 % uit beroepsspelers bestaat die in het bezit zijn van
een door de ter zake bevoegde commissie uitgereikte
beroepskaart en door een jaarcontract aan het gezelschap
verbonden zijn.

Type B.

De gezelschappen die per seizoen minimum 120 voor-
stellingen geven in schouwspelzalen met minimum 250 zit-
plaatsen en wier acteurskader voor 90 % bestaat uit
beroepsspelers die in het bezit zijn van een door de ter
zake bevoegde commissie uitgereikte beroepskaart en door
een jaarcontract aan het gezelschap verbonden zijn.

Art. 5.

Voor de andere toneelgezelschappen worden de vol-
gende normen voor erkenning vastgelegd :

Type C.

De gezelschappen die een vaste eigen schouwburg
bespelen met minimum 50 zetels, die een jaarlijks wisse-
lend repertoire hebben en 100 voorstellingen in eigen zaal
geven, en wier acteurskader voor 51 % uit beroepsspelers
bestaat die in het bezit zijn van een door de ter zake
bevoegde commissie uitgereikte beroepskaart en door een
jaarcontract aan het gezelschap verbonden zijn.

Type D.

De gezelschappen die in schouwspelzalen met minimum
50 zetels, per seizoen minimum 100 voorstellingen geven
en wier acteurskader voor 51 % bestaat uit beroepsspelers
die in het bezit zijn van een door de ter zake bevoegde
commissie uitgereikte beroepskaart.

Art. 6.

Het verzoek om erkenning moet ingediend worden bij
de Minister die de Nederlandse Cultuur onder zijn
bevoegdheid heeft.

HOOFDSTUK II.

De subsidiëring.

Art. 7.

Om subsidiabel te zijn, moeten de erkende toneelgezelschappen aan de volgende verplichtingen voldoen :

1° elk jaar vóór 30 april moeten zij het verzoek voor subsidiëring voor het volgend speeljaar richten tot de Minister die de Nederlandse Cultuur onder zijn bevoegdheid heeft. Bij dit verzoek moeten de volgende documenten worden gevoegd :

- a) een lijst van de leden van het gezelschap,
- b) het repertoire en het speelplan,
- c) de begroting;

2° de erkende toneelgezelschappen moeten een boekhouding voeren over het boekjaar gaande van 1 augustus tot 31 juli in de door de Minister op advies van de inspecteur van Financiën goedgekeurde vorm. Deze boekhouding moet beschikbaar gehouden worden voor elke door de Minister gelaste controle;

3° elk jaar moeten de erkende toneelgezelschappen uiterlijk op 31 oktober aan de Minister de balans van het verlopen boekjaar voorleggen. Deze balans moet opgeemaakt worden volgens de door de Minister op advies van de inspecteur van Financiën voorgeschreven normen.

AFDELING 1.

Wedden.

Art. 8.

De Minister die de Nederlandse Cultuur onder zijn bevoegdheid heeft, zal jaarlijks, na raadpleging van de Raad van Advies voor de Nederlandstalige Dramatische Kunst, voor elk type toneelgezelschap bepalen welke functies, behorend tot het artistiek personeel, subsidiabel zijn. Daarenboven zal de Minister voor elk toneelgezelschap, volgens dezelfde procedure, het subsidiabel artistiek kader bepalen.

Art. 9

Binnen de perken van de begroting van Nederlandse Cultuur neemt het Rijk de wedden te zijnen laste van het volgens artikel 8 bepaalde personeel.

Art. 10.

Deze wedden worden door de Minister, per categorie, vastgelegd na overleg met de werknemersorganisaties. De wedden worden rechtstreeks uitbetaald aan de door het toneelgezelschap aangewezen personeelsleden. Elke wijziging in de samenstelling van het subsidiabel artistiek personeel van het toneelgezelschap dient onmiddellijk ter kennis van de Minister gebracht.

AFDELING 2.

Andere toelagen.

Art. 11.

Werkingstoelagen worden jaarlijks verdeeld onder de erkende gezelschappen volgens normen bepaald bij ministerieel besluit na advies van de Raad van Advies voor de Nederlandstalige Dramatische Kunst.

Art. 12.

De Minister kan, na advies van de Raad van Advies voor de Nederlandstalige Dramatische Kunst, toelagen verlenen aan de erkende toneelgezelschappen voor bijzondere prestaties en opdrachten. De lijst van de voor deze toelagen in aanmerking komende prestaties en opdrachten wordt jaarlijks per gezelschap, na raadpleging van de Raad van Advies voor de Nederlandstalige Dramatische Kunst, bij ministerieel besluit goedgekeurd.

TITEL II.

ANDERE GEZELSCHAPPEN.

Art. 13.

De Minister kan, na het advies te hebben ingewonnen van de Raad van Advies voor de Nederlandstalige Dramatische Kunst, werkingstoelagen verlenen aan gezelschappen die aan de volgende voorwaarden voldoen :

a) ten minste **51** % van de acteurs moet in het bezit zijn van een door de bevoegde commissie uitgereikte acteurskaart;

b) het gezelschap moet de beschikking hebben over een schouwspelzaal van ten minste 50 zitplaatsen en er ten minste 80 voorstellingen per speeljaar geven;

c) de voorzitter en de leden van de Raad van Advies voor de Nederlandstalige Dramatische Kunst, evenals de inspecteur der schouwburgen, moeten door de directie van de betrokken gezelschappen in de gelegenheid worden gesteld al de opvoeringen bij te wonen;

d) de betrokken gezelschappen moeten uiterlijk op 30 juni een jaarverslag over hun artistieke activiteit bij de Minister indienen;

e) de betrokken gezelschappen moeten een boekhouding voeren over een boekjaar gaande van 1 augustus tot **31** juli en jaarlijks aan de Minister een balans overmaken, volgens de normen vastgesteld in artikel 7, 3°.

Art. 14.

De Minister kan toelagen verlenen aan gezelschappen voor bijzondere prestaties. De lijst van de voor deze toelagen in aanmerking komende prestaties zal jaarlijks, na raadpleging van de Raad van Advies voor de Nederlandstalige Dramatische Kunst, bij ministerieel besluit worden goedgekeurd. De Raad adviseert over het bedrag van de toelagen.

J. VAN ELEWYCK,
F. GROOT JANS,
H. SCHILTZ.
